

Lieksan kaupungin lausunto Digitalisaation edistämisen ohjelman (Digiohjelma) lainsäädäntötyöryhmän loppuraportista

Kaupunginhallitus 05.12.2022 § 379
825/03.00.00.00/2022

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja

Valtiovarainministeriön asettama lainsäädäntötyöryhmä pyytää Lieksan kaupungin lausuntoa Digitalisaation säädöstilanne ja ehdotukset sen edistämiseksi -loppuraportista.

Loppuraportti sisältää selvityksiä liittyen digitaalisen asiointin kehittämisen haasteisiin. Työryhmän tavoite on tuoda soveltajien ja palvelukehittäjien haasteita tietoisuuteen kootusti ja ehdottaa ratkaisuja, joita voisi tarkastella digitalisaation edistämisen näkökulmasta. Ehdotusten tarkoitus on toimia keskustelunavaajana eikä työryhmässä ole pohdittu vaikutuksia ja mahdollisuuksia lainvalmisteluun verrattavassa laajuudessa.

Digitalisaatioon liittyviä, julkisen hallinnon organisaatiota koskevia, säädöksiä on paljon. Yleislainsäädännön ja erityislainsäädännön ristiriitaisuudet ja tulkinnalliset epäselvyydet vaikeuttavat sähköisen asiointin edistämistä ja koska olosuhteet sähköisen asiointin ympärillä ovat muun muassa digipalvelulain voimaantulon myötä olennaisesti muuttuneet ja muuttuvat jatkuvasti, on ollut tarpeen arvioida nykylainsäädännön toimivuutta ja muutostarpeita. Työryhmän tarkoitus on ollut selvittää sähköisen asiointin haasteita laaja-alaisesti kuulemalla soveltajia ja palvelukehittäjiä.

Käytettävissä olleen informaation pohjalta työryhmä tunnisti toimenpiteet, joilla digitaalista asiointia ja palvelujen kehittämistä ja käyttöä voidaan lainsäädännön näkökulmasta edistää. Yksi tunnistetuista toimenpiteistä oli voimassa olevan lainsäädännön muutostarpeiden arviointi, jota koskevat työryhmän näkemykset on esitetty tässä loppuraportissa. Eri vaihtoehtoja nykytilanteen helpottamiseksi on tunnistettu ja tuodaan niitä esiin tiedostaen, että ehdotukset tarvitsevat vielä jatkovalmistelua toteutuakseen. Raportissa mainittu käsikirja on vielä valmisteltavana.

Loppuraporttia ja siitä avoimella lausuntokierroksella kerättävää palautetta voidaan käyttää mahdollisista tulevista lainvalmisteluhankkeista päättämiseen.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 7.12.2022.

Lieksan kaupungin lausunto:

1. Onko muistiossa tunnistettu digitalisaation edistämisen kannalta keskeiset teemat lainsäädännön näkökulmasta?

- ☒ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

2. Onko jokin teema jäänyt kokonaan tunnistamatta?

-

3. Lausunnot eri teemoista

a. Työryhmän näkemykset lainvalmistelun kehittämistarpeista (luku 2 alalukuineen)

Raportissa tuodaan esille Tanskassa käytössä oleva toimintatapa, jolla varmistetaan se, että uusi lainsäädäntö mahdollistaa digitalisaatiota ja että uuden sääntelyn toimeenpanon vaikutukset on arvioitu viranomaisten osalta. Arviointi perustuu seitsemään periaatteeseen, joista jokainen sisältää kontrollikysymyksiä. Tanskan mallin mukainen toimintatapa voisi soveltua myös Suomeen ja sen käyttöön ottamista tulisi selvittää.

Ehdotus käytännön toimijoiden ottamisesta mukaan julkisen hallinnon digitaalisia palveluita koskevan lainsäädännön valmisteluun ja sen suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa on kannatettava.

Raportissa todetaan, että lainsäädännön soveltajat tarvitsisivat nykyistä enemmän tukea uuden digitaalisiin palveluihin liittyvän lainsäädännön toimeenpanossa. On tärkeää varmistaa, että lain soveltajat saavat tietoa ja neuvontaa digipalvelulakiin liittyvissä kysymyksissä ja että viranomaisille on tarjolla ajantasaista koulutusta.

b. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön soveltamisen tukemisesta (luku 3 alalukuineen)

Digitaalisten palvelujen järjestämiseen liittyvän neuvonnan ja ohjauksen antamisesta vastaava taho tulisi määritellä selkeästi. Viranomaiset tarvitsevat tukimateriaalia ja koulutusta digitaalisten palvelujen järjestämistä koskevien vaatimusten toteuttamisen tueksi.

Työryhmän suositus yhteistyön tekemisestä ja hyvien käytäntöjen ja ratkaisujen hyödyntämisestä ja jakamisesta julkisen hallinnon organisaatioiden kesken palvelukehityksen edistämiseksi on kannatettava.

c. Työryhmän näkemykset nykylainsäädännön arviointitarpeista (luku 4 alalukuineen)

Raportissa tuodaan esille näkemys siitä, että sähköinen asiointitapa olisi ensisijainen ja paperiasiointi vasta toissijainen toimintatapa. Tämä on kannatettava suuntaus, mutta paperinen asiointi on oltava mahdollinen niin kauan kuin on kansalaisia, joilla ei ole syystä tai toisesta mahdollisuutta hoitaa asiointia digitaalisesti. Oletusarvoinen digitaalisuus poistaisi mahdollisesti tulkinnallisia epäselvyyksiä. Lainsäädännössä tärkeää olisi selkeys ja yhdenmukaisuus, ja lainsäädännön tulisi edesauttaa digitaalisten palveluiden kehittämistä sekä asiointin helpottumista.

4. Vapaa palaute

Raportissa on käsitelty laajasti erilaisia digitalisaation edistämisen kannalta keskeisiä teemoja lainsäädännön näkökulmasta. Näkemyksiä on kerätty eri organisaatioilta useiden eri kanavien kautta, mikä on hyvä asia.

Raportissa esiin tuotujen ehdotusten tarkoitus on toimia keskustelunavaajana eikä raportissa ole pohdittu vaikutuksia ja mahdollisuuksia lainvalmisteluun verrattavassa laajuudessa. Itse lainvalmistelussa tulee ottaa huomioon myös kustannusvaikutukset ja toteuttamiskelpoisuus.

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Digitalisaation edistämisen ohjelman (Digiohjelma) lainsäädäntötyöryhmän loppuraportista.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon Digitalisaation edistämisen ohjelman (Digiohjelma) lainsäädäntötyöryhmän loppuraportista.
Lisätietoja	Vs. hallintojohtaja Sari Leinonen, p. 040 1044 005, sähköposti sari.leinonen(at)lieksa.fi